

REPUBLIKA HRVATSKA
*Povjerenstvo za odlučivanje
o sukobu interesa*

Broj: 711-I-2371-R-296/23-01-17
Zagreb, 8. studenoga 2023.g.

**OBVEZNCIMA ZAKONA O SPRJEČAVANJU
SUKOBA INTERESA**

Predmet: Izrada sustavnog prikaza odredbi o sukobu interesa

Akcijskim planom za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine pod točkom 153. određena je aktivnost „Izrada sustavnog prikaza odredbi o sukobu interesa za pojedine kategorije osoba u važećim zakonima i drugim propisima u Republici Hrvatskoj.“

Člankom 3. stavcima 1. i 2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“ broj 143/21., u daljnjem tekstu: ZSSI) određen je krug obveznika koje povodom obnašanja dužnosti u cijelosti obvezuju odredbe navedenog Zakona.

Člankom 2. stavkom 2. ZSSI-a definirano je da sukob interesa postoji kada su privatni interesi obveznika u suprotnosti s javnim interesom, a posebice kada privatni interes obveznika može utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (potencijalni sukob interesa), te kada je privatni interes obveznika utjecao ili se osnovano može smatrati da je utjecao na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (stvarni sukob interesa).

Člankom 9. stavkom 1. ZSSI-a propisano je da obveznik dužan, ako se pojave okolnosti koje se mogu definirati kao potencijalni sukob interesa, deklarirati ga na odgovarajući način i razriješiti tako da zaštiti javni interes, dok je stavkom 2. istog članka propisano da će se obveznik izuzeti od donošenja odluka odnosno sudjelovanja u donošenju odluka i sklapanju ugovora koji utječu na njegov vlastiti poslovni interes ili poslovni interes s njim povezanih osoba te poslodavaca kod kojih je bio u radnom odnosu u posljednje dvije godine prije stupanja na dužnost, ako nije drukčije propisano nekim drugim zakonom.

Navedene odredbe ZSSI-a se primjenjuju na sve obveznike tog Zakona u situaciji kada se nađu u potencijalnom sukobu interesa kojim su dužni pravilno upravljati kako se ne bi našli u stvarnom sukobu interesa, odnosno u povredi članka 9. ZSSI-a.

Međutim, pored odredbi ZSSI-a, u Republici Hrvatskoj na snazi su brojni drugi zakoni koji sadrže odredbe o sukobu interesa za pojedine obveznika iz članka 3. ZSSI-a.

Naime, imajući u vidu djelokrug poslova tijela u kojem obnašaju dužnost, radnje koje poduzimaju i odluke koje donose, propisane procedure odlučivanja te djelatnosti koju obavljaju fizičke osobe i poslovni subjekti o čijim interesima odlučuju obveznici, zakonodavac je kod određenih obveznika prepoznao izloženost specifičnim koruptivnim rizicima.

Iz navedenog je razloga odredbama drugih zakona konkretizirano u odnosu na koga se pojedini obveznici mogu naći u sukobu interesa, nespojive dužnosti, zabranjene djelatnosti, ograničenja i zabrane u pogledu vlasništva njih osobno te članova njihovih obitelji nad poslovnim subjektima, ograničenja vezana za obavljanje funkcija i poslova za vrijeme i nakon prestanka mandata, zabranu stupanja u poslovne odnose s poslovnim subjektima koji se s obveznikom mogu smatrati povezanim i dr.

Napominjemo da su u ovom prikazu sadržane zakonske odredbe o sukobu interesa koje se ne odnose isključivo na obveznike ZSSI-a, već i na pojedine obnašatelje drugih javnih dužnosti u tijelima javne vlasti u kojima dužnosti obnašaju obveznici ZSSI-a (npr. članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članovi upravnih odbora zaklada, članovi kulturnih vijeća), te da su navedene odredbe mjerodavnog zakona kojim je propisan sukob interesa državnih službenika.

Ovaj prikaz prvenstveno je namijenjen obveznicima ZSSI-a čije je obnašanje dužnosti uređeno i drugim zakonima, ali i svim drugim obveznicima te zainteresiranoj javnosti, te ne sadrži odredbe o sukobu interesa osoba koje obavljaju pojedine privatne djelatnosti, odnosno koje ne obnašaju javnu dužnost.

U nastavku dokumenta izložemo pregled odredbi iz takvih zakona:

- zastupnici u Hrvatskom saboru

Člankom 9. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 116/99., 109/00., 53/03., 69/03., 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 120/11., 19/15., 104/15. i 98/19.) propisano je da zastupnik istodobno s obnašanjem zastupničke dužnosti ne može biti: sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, pučki pravobranitelj, zamjenik pučkog pravobranitelja, predsjednik ili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministar, državni tajnik, čelnik državne upravne organizacije, zamjenik čelnika državne upravne organizacije, rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva, glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik ministarstva, predstojnik ureda i ravnatelj agencije Vlade Republike Hrvatske, predstojnik Ureda Predsjednika Republike, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, veleposlanik, generalni konzul, župan ili zamjenik župana, gradonačelnik ili zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama, član uprave trgovačkog društva,

ustanove i izvanproračunskog fonda u pretežitom državnom vlasništvu te čelnik pravne osobe koja je Saboru obvezna po zakonu podnositi izvješće.

- predsjednik i članovi Vlade Republike Hrvatske

Člankom 3. stavkom 3. Zakon o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/11., 119/14., 93/16., 116/18. i 80/22.) propisano je da bez odobrenja Vlade predsjednik i članovi Vlade ne mogu obavljati nijednu drugu javnu ili profesionalnu dužnost.

Člankom 23. stavkom 1. Zakona propisano je da radi utvrđivanja stanja, izrade strateških razvojnih planova i analiza, pripreme prijedloga i usklađivanja provedbe pojedinih projekata iz programa Vlade Republike Hrvatske te za pojedina pitana stalne ili povremene prirode od značaja za obavljanje dužnosti predsjednika Vlade, predsjednik Vlade može imenovati posebne savjetnike ili osnivati savjete i imenovati članove savjeta. Stavkom 7. istog članka propisano je da pojedini član Vlade može, uz suglasnost predsjednika Vlade, imenovati i razriješiti posebnog savjetnika uz odgovarajuću primjenu odredbi toga članka.

Člankom 23.a stavkom 1. propisano je da je posebni savjetnik i član savjeta iz članka 23. ovoga Zakona, koji nisu obveznici ZSSI-a, dužan svoje poslove obavljati zakonito i nepristrano pazeći pri tome da svoj privatni interes ne stavlja ispred javnog interesa. Stavkom 2. istog članka propisano je da je posebni savjetnik i član savjeta iz članka 23. ovoga Zakona dužan u roku od osam dana od dana donošenja odluke o imenovanju potpisati Izjavu o interesima i nepristranosti, dok je stavkom 3. propisano da je, u slučaju nastanka okolnosti koje narušavaju ili bi mogle narušiti nepristranost posebnog savjetnika ili predstavljaju postojanje sukoba interesa ili mogućeg sukoba interesa, posebni savjetnik dužan bez odgode izvijestiti predsjednika Vlade ili drugog člana Vlade za kojeg obavlja savjetničke poslove.

Stavkom 4. istog članka propisano je da će Vlada donijeti odluku kojom će propisati sadržaj Izjave o interesima i nepristranosti iz stavka 2. toga članka.

- općinski načelnici, gradonačelnici i župani te njihovi zamjenici, kao i članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Zakon o lokalnim izborima („Narodne novine“, broj 144/12., 121/16, 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.) sadrži odredbe o nespojivim dužnostima članova predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji nisu obveznici ZSSI-a, te općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika.

Člankom 78. stavkom 1. Zakona o lokalnim izborima propisano je da član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne može istovremeno biti:

Predsjednik Republike Hrvatske, predsjednik, potpredsjednik i ministar, odnosno član Vlade Republike Hrvatske, predsjednik i sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, guverner,

zamjenik guvernera i viceguverner Hrvatske narodne banke, glavni državni revizor i njegov zamjenik, pučki pravobranitelj i njegov zamjenik, pravobranitelj za djecu i njegov zamjenik, pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegov zamjenik, pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegov zamjenik, tajnik i zamjenik tajnika Hrvatskoga sabora, glavni tajnik i zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske, glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske, predstojnik i zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, ravnatelj ureda Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske, tajnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, sudac, glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i zamjenik glavnog državnog odvjetnika, državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika, državni tajnik središnjeg državnog ureda, državni tajnik, rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva, glavni ravnatelj i zamjenik glavnog ravnatelja državne upravne organizacije, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, glavni državni rizničar, glavni državni inspektor, ravnatelj agencije ili direkcije Vlade Republike Hrvatske te ravnatelj kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske, dužnosnik u Uredu predsjednika Republike Hrvatske kojeg imenuje Predsjednik Republike Hrvatske sukladno odredbama posebnog zakona i drugih pravnih akata, dužnosnik kojeg imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske, predsjednik, potpredsjednik i član Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, član Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave, predsjednik i član Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, policijski službenik, djelatna vojna osoba, službenik i namještenik u Oružanim snagama Republike Hrvatske, pročelnik, službenik i namještenik u upravnom odjelu ili službi iste jedinice, član upravnih tijela trgovačkih društava u vlasništvu jedinice ili u kojima jedinica ima većinski paket dionica ili udjela te ravnatelj ustanove ili druge neprofitne pravne osobe kojoj je jedinica osnivač.

Člankom 78. stavkom 2. navedenog Zakona propisano je da član predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ne može istovremeno biti općinski načelnik i gradonačelnik, odnosno njihov zamjenik, a stavkom 3. da član predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave ne može istovremeno biti župan, odnosno njegov zamjenik.

Člankom 78. stavkom 4. navedenog Zakona propisano je da član predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave ne može istovremeno biti privremeni zamjenik općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika koji zamjenjuje općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za vrijeme trajanja duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti zbog kojih je općinski načelnik, odnosno gradonačelnik kojemu mandat nije prestao onemogućen obavljati svoju dužnost.

Člankom 89. stavkom 1. navedenog Zakona propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici za vrijeme obnašanja dužnosti ne mogu biti članovi predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a župan i njegovi zamjenici za vrijeme

obnašanja dužnosti ne mogu biti članovi predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave.

Stavkom 2. istoga članka navedenog Zakona propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici za vrijeme dok obnašaju dužnost ne mogu biti: Predsjednik Republike Hrvatske, predsjednik, potpredsjednik i ministar, odnosno član Vlade Republike Hrvatske, predsjednik i sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, guverner, zamjenik guvernera i viceguverner Hrvatske narodne banke, glavni državni revizor i njegov zamjenik, pučki pravobranitelj i njegov zamjenik, pravobranitelj za djecu i njegov zamjenik, pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegov zamjenik, pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegov zamjenik, tajnik i zamjenik tajnika Hrvatskoga sabora, glavni tajnik i zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske, glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske, predstojnik i zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske, tajnik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, sudac, glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i zamjenik glavnog državnog odvjetnika, državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika, državni tajnik središnjeg državnog ureda, državni tajnik, rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva, glavni tajnik ministarstva, ravnatelj ureda Vlade Republike Hrvatske, glavni ravnatelj i zamjenik glavnog ravnatelja ravnatelja državne upravne organizacije, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, ravnatelj, zamjenik ravnatelja i pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, glavni državni rizničar, glavni državni inspektor, ravnatelj agencije i direkcije Vlade Republike Hrvatske te ravnatelj kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske, dužnosnik u Uredu predsjednika Republike Hrvatske kojeg imenuje Predsjednik Republike Hrvatske sukladno odredbama posebnog zakona i drugih pravnih akata, dužnosnik kojeg imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske, predsjednik, potpredsjednik i član Državnoga izbornog povjerenstva Republike Hrvatske, rektor i prorektor sveučilišta, predsjednik i član uprave trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu, član Državne komisije za kontrolu postupka javne nabave, član Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, policijski službenik, djelatna vojna osoba, službenik i namještenik u Oružanim snagama Republike Hrvatske, pročelnik, službenik i namještenik u upravnim odjelima ili službama jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, član upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave ili u kojima jedinica ima većinski paket dionica ili udjela, ravnatelj i djelatnik te član upravnog vijeća ustanove ili druge neprofitne pravne osobe kojoj je jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave osnivač.

Sukladno članku 90. stavku 1. Zakona, osoba koja obnaša nespojivu dužnost, osim osoba kojima je ovim Zakonom zabranjeno kandidiranje, može se kandidirati, a ako bude izabrana, mora podnijeti ostavku na nespojivu dužnost u roku od 8 dana od dana koji slijedi danu proglašenja konačnih rezultata izbora. Prema stavku 2. općinski načelnik, gradonačelnik i župan te njihovi zamjenici koji za vrijeme obnašanja dužnosti prihvate nespojivu dužnost, moraju podnijeti ostavku u roku od 8 dana od prihvaćanja nespojive dužnosti, a ako to ne učine, prestaje

im mandat po sili zakona. Prema stavku 4. općinskom načelniku, gradonačelniku i županu te njihovim zamjenicima u slučaju iz članka 89. stavka 1. toga Zakona, mandat u predstavničkom tijelu miruje po sili zakona.

- predsjednik i članovi Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske

Člankom 12. stavkom 1. Zakona o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 44/06. i 19/07.) propisano je da potpredsjednici i članovi Državnog izbornog povjerenstva koji nisu iz reda sudaca za vrijeme obnašanja dužnosti imaju pravo na plaću i ostala materijalna prava, u skladu s propisima kojima se određuju obveze i prava državnih dužnosnika.

Stavkom 2. istog članka propisano je da predsjednik i članovi Državnog izbornog Povjerenstva i potpredsjednici iz reda sudaca imaju pravo na naknadu za rad na provedbi izbora, sukladno odluci koju donosi Vlada Republike Hrvatske.

Člankom 13. propisano je da predsjednik, potpredsjednici i članovi Državnog izbornog povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti ne mogu obavljati nikakvu drugu profesionalnu dužnost, niti dužnost čije bi obnašanje dovelo do dvojbi vezano uz njihovu nepristranost, narušilo njihov moralni integritet i ugled koji uživaju u javnosti, kao niti dužnost čije bi obnašanje moglo utjecati na nastup okolnosti vezanih uz sukob interesa, sukladno zakonu koji uređuje sprječavanje sukoba interesa u Republici Hrvatskoj.

Člankom 14. Zakona propisano je da se potpredsjednici koji nisu iz reda sudaca i članovi Državnog izbornog povjerenstva za vrijeme obnašanja dužnosti mogu baviti znanstvenim i stručnim radom i istraživanjima, objaviti stručne i znanstvene radove, sudjelovati u radu stručnih i znanstvenih skupova, u pripremanju nacрта propisa, te dobrotvorno sudjelovati u radu humanitarnih, kulturnih i sportskih udruga.

- guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke

Člankom 67. stavkom 1. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci („Narodne novine“, broj 75/08., 54/13. i 47/20.) propisano je da za vrijeme obnašanja dužnosti guverner, zamjenik guvernera i viceguverneri Hrvatske narodne banke imaju pravo na plaću te ostala materijalna i druga prava iz radnog odnosa u skladu s općim aktima Hrvatske narodne banke. Stavkom 2. istog članka propisano je da se na prava i obveze guvernera, zamjenika guvernera i viceguvernera Hrvatske narodne banke koji nisu utvrđeni tim Zakonom ili Statutom Hrvatske narodne banke primjenjuje Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti.

- **pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici**

Člankom 8. stavkom 2. Zakona o pučkom pravobranitelju („Narodne novine“, broj 76/12.) propisano je da pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici ne mogu obavljati niti jednu drugu javnu ili profesionalnu dužnost niti biti članovi političke stranke.

- **obveznici ZSSI-a koji kao predstavnici naručitelja sudjeluju u postupcima javne nabave**

Zakon o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16. i 114/22.) sadrži odredbe o sukobu interesa naručitelja i gospodarskog subjekta u vezi s postupkom javne nabave, sve u cilju kako bi se izbjeglo narušavanje tržišnog natjecanja i osiguralo jednako postupanje prema svim gospodarskim subjektima.

Člankom 76. stavkom 1. Zakona propisano je kako sukob interesa između naručitelja i gospodarskog subjekta obuhvaća situacije kada predstavnici naručitelja ili pružatelja usluga službe nabave koji djeluje u ime naručitelja, koji su uključeni u provedbu postupka javne nabave ili mogu utjecati na ishod tog postupka, imaju, izravno ili neizravno, financijski, gospodarski ili bilo koji drugi osobni interes koji bi se mogao smatrati štetnim za njihovu nepristranost i neovisnost u okviru postupka, a posebno u slučaju kada predstavnik naručitelja istodobno obavlja upravljačke poslove u gospodarskom subjektu ili je vlasnik poslovnog udjela, dionica, odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu toga gospodarskog subjekta s više od 0,5 %.

Članak 76. stavak 2. Zakona propisuje kako se predstavnik naručitelja smatra čelnik te član upravnog, upravljačkog i nadzornog tijela naručitelja, član stručnog povjerenstva za javnu nabavu, druga osoba koja je uključena u provedbu ili koja može utjecati na odlučivanje naručitelja u postupku javne nabave, kao i takve osobe kod pružatelja usluga nabave koji djeluju u ime naručitelja.

Odredba članka 76. stavak 3. Zakona propisuje kako se gospodarski subjekt smatra ponuditelj, član zajednice i podugovaratelj.

Nadalje, odredba članka 76. stavka 1. Zakona primjenjuje se na odgovarajući način na srodnike po krvi u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, srodnike po tazbini do drugog stupnja, bračnog ili izvanbračnog druga, bez obzira na to je li brak prestao, te posvojitelje i posvojenike (u daljnjem tekstu: povezane osobe) predstavnika naručitelja iz članka 76. stavka 2. Zakona. Iznimno, sukob interesa ne postoji ako je povezana osoba predstavnika naručitelja poslovne udjele, dionice, odnosno druga prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju odnosno u kapitalu gospodarskog subjekta s više od 0,5 % stekla u razdoblju od najmanje dvije godine prije imenovanja, odnosno stupanja na dužnost predstavnika naručitelja s kojim je povezana.

Člankom 78. Zakona propisano je kako prijenos udjela u vlasništvu na drugu osobu ili posebno tijelo (povjerenika) sukladno posebnim propisima o sprječavanju sukoba interesa ne utječe na sukob interesa u smislu članka 76. tog Zakona.

Kao iznimku od odredbi članaka 76. i 77. Zakona propisano je kako sukob interesa ne postoji ako predstavnik naručitelja ili s njim povezana osoba obavlja upravljačke poslove u gospodarskom subjektu po položaju, odnosno kao službeni predstavnik nekog naručitelja, a ne kao privatna osoba.

Člankom 80. Zakona propisana je obveza predstavnika naručitelja na potpisivanje izjave o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa, kao i ažuriranje iste bez odgađanja ako nastupe promjene. Naručitelj je obvezan na temelju izjava svojih predstavnika na svojim internetskim stranicama objaviti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje te ih ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene, ali i u dokumentaciji o nabavi za pojedini postupak javne nabave navesti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja u sukobu interesa ili navesti da takvi subjekti ne postoje. Ako naručitelj nema vlastite internetske stranice, popis je obvezan objaviti na oglasnoj ploči, u službenom glasilu ili ga na drugi način učiniti stalno dostupnim zainteresiranoj javnosti.

Također, predstavnik naručitelja obvezan je odmah po saznanju o postojanju sukoba interesa izuzeti se iz postupka javne nabave i o tome obavijestiti čelnika naručitelja.

Odredba članka 82. Zakona propisuje ništetnost ugovora o javnoj nabavi koji je sklopljen protivno odredbama Zakona, dok je člankom 83. Zakona propisano kako se odredbe toga poglavlja na odgovarajući način primjenjuju na projektne natječaje i okvirne sporazume.

Člankom 254. stavkom 1. točkom 5. Zakona propisano je, između ostalog, kako javni naručitelj može isključiti gospodarskog subjekta iz postupka javne nabave ako se sukob interesa u smislu odredbi tog Zakona ne može učinkovito ukloniti drugim, manje drastičnim mjerama.

Članak 259. stavak 2. Zakona propisuje kako se smatra da gospodarski subjekt nema potrebnu stručnu sposobnost ako javni naručitelj utvrdi da taj gospodarski subjekt ima sukobljene interese koji mogu negativno utjecati na izvršenje ugovora o javnoj nabavi.

Člankom 332. stavkom 1. točkom 8. Zakona propisano je kako je javni naručitelj obvezan u roku od 30 dana od dana slanja obavijesti o dodjeli ugovora za svaki postupak javne nabave, uključujući dinamički sustav nabave, sastaviti pisano izvješće koje mora sadržavati, između ostalog, otkrivene sukobe interesa i poduzete naknadne mjere, ako je primjenjivo.

- obveznici ZSSI-a koji postupaju u tijelima javne vlasti u postupcima davanja koncesija

Člankom 7. Zakona o koncesijama („Narodne novine“, broj 69/17. i 107/20.) propisano je tko sve može biti davatelj koncesije te je stavkom 6. istoga članka propisano da sve fizičke osobe koje su uključene u postupak davanja koncesije ili koje mogu utjecati na ishod postupka davanja koncesije ne smiju imati izravnih i/ili neizravnih osobnih interesa u bilo kojoj aktivnosti koja bi dovela do sukoba tih interesa s njihovim dužnostima u skladu s posebnim propisima - kojima se uređuje javna nabava, a koje se odnose na sukob interesa.

Nadalje, u članku 25. Zakona, a kojim se propisuju razlozi isključenja gospodarskih subjekata iz postupka dobivanja koncesije, a koji se podredno primjenjuju i u odnosu na podkoncesionare i na podugovaratelja, kao jedan od razloga navodi se i situacija kada se sukob interesa u smislu članka 7. stavka 6. i članka 16. stavka 4. toga Zakona ne može učinkovito ukloniti drugim, manje drastičnim mjerama.

Nadalje, člankom 74. Zakona propisano je provođenje politike koncesija koju provodi ministarstvo nadležno za financije te je isto dužno jednom godišnje Vladi Republike Hrvatske dostaviti izvješće o provedenoj politici koncesija iz stavka 1. članka za prethodnu godinu. Navedeno Godišnje izvješće sadržava i podatke o poduzetim radnjama koje su propisane člankom 74. stavkom 9. Zakona, a odnose se na dužnost davatelja koncesije da ako uoči određena kršenja zakona, kao što su prijevara, korupcija, sukob interesa, o tim nepravilnostima obavijesti ovlašteno tijelo za provođenje nadzora o koncesijama, nadležno državno odvjetništvo Republike Hrvatske i ostale nadležne inspekcijske službe.

- članovi Vijeća za vodne usluge

Zakon o vodnim uslugama („Narodne novine“, broj 66/19.) sadrži odredbe o sukobu interesa člana Vijeća za vodne usluge, koji nisu obveznici ZSSI-a. Tako je člankom 71. stavkom 1. propisano da član Vijeća za vodne usluge ne može biti dioničar ili imatelj udjela u isporučiteljima vodnih usluga koji nisu javni isporučitelji vodnih usluga više od 0,5 % temeljnog kapitala, niti imati materijalni interes u takvim isporučiteljima, ne može biti član uprave, upravnog odbora, upravnog vijeća ili nadzornog odbora isporučitelja vodnih usluga, ne može biti zaposlenik ili član tijela udruge isporučitelja vodnih usluga ili bilo koje druge interesne udruge povezane s isporukom vodnih usluga, ne može biti član političkih stranaka, ne može biti zastupnik u Hrvatskom saboru ili član predstavničkog tijela jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili drugi dužnosnik u smislu propisa o sprječavanju sukoba interesa niti može obavljati savjetodavne ili druge usluge za isporučitelje vodnih usluga ili za udruhu isporučitelja vodnih usluga ili druge interesne udruge povezane s isporukom vodnih usluga.

- **obveznik ZSSI-a koji je prije stupanja na dužnost obavljao znanstveno-nastavnu, odnosno znanstvenu djelatnost**

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, broj 119/22.) sadrži odredbe o sukobu interesa nastavnika odnosno znanstvenika. Tako je člankom 47. stavkom 1. Zakona propisano da se nastavniku odnosno znanstveniku jamči povratak na radno mjesto nakon isteka mandata u slučaju izbora ili imenovanja na javnu dužnost u smislu propisa kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa, i to u roku od 30 dana od dana prestanka obavljanja rukovodeće ili javne dužnosti.

Člankom 48. stavkom 1. Zakona propisano je da na zahtjev nastavnika, znanstvenika i suradnika rokovi za izbor i reizbor na radno mjesto ne teku za vrijeme trajanja javne dužnosti u smislu propisa kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

- **članovi kulturnih vijeća**

Zakon o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi („Narodne novine“, broj 83/22.) sadrži odredbe o sukobu interesa članova kulturnih vijeća, koji nisu obveznici ZSSI-a, kao stručnih savjetodavnih tijela koja se osnivaju sukladno tom Zakonu za pojedina područja umjetničkog i kulturnog stvaralaštva radi predlaganja ciljeva kulturne politike i mjera za njezino provođenje, ostvarivanja utjecaja kulturnih djelatnika i umjetnika na razvoj kulture i umjetnosti, a posebice za predlaganje i stručno vrednovanje programa i projekata u kulturi od interesa za Republiku Hrvatsku ili od interesa za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za koja se sredstva osiguravaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sukladno članku 23. stavku 3. Zakona članovi Vijeća dužni su potpisati izjavu o nepristranosti i povjerljivosti te izjavu o nepostojanju sukoba interesa kojom potvrđuju da će procjenjivati samo one prijedloge u vezi s kojima nemaju nikakve materijalne ili druge interese.

- **predsjednik i članovi Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave**

Zakon o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave („Narodne novine“, broj 18/13., 127/13., 74/14., 98/19. i 41/21.) u članku 10. stavku 3. propisuje kako član Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave ne smije samostalno obavljati gospodarsku, profesionalnu ili drugu djelatnost, niti imati više od 0,5 % dionica, odnosno udjela u vlasništvu trgovačkog društva, biti član uprave, član nadzornog odbora i drugih tijela nekog poslovnog subjekta, te je stavkom 4. popisano kako za vrijeme trajanja mandata ne smije biti član političke stranke niti član bilo kojeg oblika interesnog udruženja koje bi moglo dovesti do sukoba interesa.

Prema odredbi članka 11. stavka 1. član Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave mora čuvati svoj ugled, nepristranost i neovisnost u odlučivanju, kao i ugled, samostalnost i neovisnost Državne komisije, ali sukladno stavku 2. istog članka Zakona može

pisati i objavljivati stručne i znanstvene radove, sudjelovati u radu stručnih i znanstvenih skupova, u provedbi stručnih i znanstvenih projekata te sudjelovati u programima stručnog usavršavanja.

- članovi Vijeća za elektroničke medije

Zakon o elektroničkim medijima („Narodne novine“, broj 111/21. i 114/22.) propisuje člankom 76. stavcima 7. i 9. kako članovi Vijeća ove Agencije ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnost u tijelima političkih stranaka, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili sindikatima, ne smiju biti vlasnici, dioničari ili imatelji udjela, članovi uprava, nadzornih odbora ili članovi upravnih vijeća i drugih odgovarajućih tijela upravljanja, direktori, ravnatelji ili drugi voditelji poslovanja pravnih osoba na koje se primjenjuju odredbe toga Zakona, a odnose se na audio i audiovizualne medijske usluge te mrežne operatore, te ne mogu biti zaposlenici ili u ugovornom ili nekom drugom odnosu u bilo kojoj pravnoj osobi ili službi koja je u vezi s audio i audiovizualnim medijskim uslugama i mrežnim operatorima, niti osobe koje obavljaju poslove zbog kojih bi moglo doći do sukoba interesa.

Stavkom 10. propisano je da ne smiju od pružatelja medijskih usluga primati darove, prihvaćati usluge niti stupati u odnose koji ih dovode u sukob interesa u odnosu na zadaće propisane Zakonom.

Nadalje, prema odredbi stavka 11. u odnosu na pitanja sprječavanja sukoba interesa u obnašanju dužnosti članova Vijeća primjenjuje se zakon kojim je uređeno sprječavanje sukoba interesa, dok su prema stavku 12. obvezni ponašati se na način da ne umanjuju osobni ugled ili ugled Agencije i ne dovode u pitanje samostalnost i neovisnost u obnašanju svoje dužnosti niti samostalnost i neovisnost Agencije, te su prema stavku 13. obvezni postupati savjesno i u skladu s moralnim i etičkim načelima i pravilima struke.

- glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije

Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji („Narodne novine“, broj 137/10., 76/12., 78/16., 46/17., 73/17., 94/18., 114/22. i 20/23.) propisuje u članku 20. stavku 3. da glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije ne može obnašati dužnosti u tijelima državne vlasti, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te tijelima političkih stranaka.

Navedeni Zakon sadrži i odredbe o sukobu interesa članova Vijeća Hrvatske radiotelevizije, koji nisu obveznici ZSSI-a.

Tako članak 25. stavak 6. propisuje da članovi Vijeća ne mogu biti osobe koje su u radnom odnosu ili obavljaju bilo koje druge poslove u konkurentskim pravnim osobama, odnosno pravnim osobama koje obavljaju djelatnost proizvodnje, pružanja i/ili prijenosa audio i audiovizualnih medijskih usluga, multimedijjskih sadržaja i usluga elektroničkih publikacija niti članovi njihovih uprava, upravnih vijeća ili nadzornih odbora te ne mogu biti vlasnici, dioničari

ili imatelji udjela u tim pravnim osobama, kao niti obavljati druge poslove zbog kojih bi mogle doći u sukob interesa. Članak 25. stavak 7. propisuje da članovi Vijeća, osim članova iz redova zaposlenika, za vrijeme trajanja mandata ne smiju biti ni u kakvom financijskom i/ili poslovnom odnosu s Hrvatskom radiotelevizijom, niti od iste stjecati bilo kakve prihode niti posredovati prigodom sklapanja poslova s trećim osobama.

- članovi Upravnog vijeća Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga

Člankom 6. stavkom 3. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“, broj 140/05., 154/11. i 12/12.) propisano je da predsjednik i članovi Upravnog vijeća ove Agencije za vrijeme trajanja mandata ne smiju prihvatiti nikakvu naknadu, položaj ili zaposlenje te pružati usluge u odnosu na subjekte nadzora i osobe koje se smatraju s njima povezanim prema zakonima koji propisuju takvu povezanost, dok je stavkom 4. propisano da ne smiju imati dionice ili vlasničke udjele u društvima za osiguranje, pravnim osobama koje se bave posredovanjem u osiguranju, društvima za upravljanje investicijskim fondovima, društvima za upravljanje mirovinskim fondovima, mirovinskim osiguravajućim društvima, brokerskim društvima i ovlaštenim društvima, pravnim osobama koje se bave poslovima leasinga i faktoringa kao i s njima povezanih osoba.

Stavkom 5. propisane su nespojive dužnosti predsjednika i članova Upravnog vijeća Agencije koji ne mogu biti zastupnik Hrvatskom saboru, obnašati neku drugu dužnost na koju ih je imenovao Hrvatski sabor ili Vlada Republike Hrvatske, član Vlade Republike Hrvatske, te ne mogu obavljati dužnost u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave, niti u tijelima političkih stranaka i sindikalnih organizacija.

Prema odredbi stavka 6. radi sprječavanja sukoba interesa predsjednika i članova Upravnog vijeća u odnosu na subjekte nadzora i s njima povezanih osoba, Agencija treba donijeti poseban Kodeks ponašanja.

Nadalje, sukladno stavku 7. u odnosu na informacije do kojih predsjednik i članovi Upravnog vijeća Agencije dođu u obavljanju svoje dužnosti i posla ne smiju ih koristiti za bilo koji oblik stjecanja materijalne koristi, te prema stavku 8. ne smiju u razdoblju od jedne godine nakon prestanka obnašanja dužnosti ili zaposlenja u Agenciji prihvatiti članstvo u upravnom vijeću ili nadzornom odboru subjekata nadzora ili s njima povezanih osoba.

- direktor i zamjenik direktora Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo

Zakon o zračnom prometu („Narodne novine“, broj 69/09., 84/11., 54/13., 127/13. i 92/14.) propisuje člankom 9. stavkom 2. da se na direktora i zamjenika direktora Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo na odgovarajući način promjenjuju odredbe članka 8. stavka 2. istoga Zakona, kojim je propisano da članovi Vijeća Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo ne mogu biti osobe koje su u radnom odnosu ili obavljaju druge poslove u pravnim osobama na koje se primjenjuju odredbe toga Zakona, niti mogu biti vlasnici ili suvlasnici ili

članovi njihovih uprava ili nadzornih odbora, ili obavljati druge poslove zbog kojih bi moglo doći do sukoba interesa.

- predsjednik i članovi Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti

Člankom 11. stavkom 9. Zakona o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, broj 76/22.) propisano je da članovi Vijeća Agencije ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnost u tijelima političkih stranaka, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili sindikatima, osobe pravomoćno osuđene za kazneno djelo, niti osobe koje su u radnom odnosu, ugovornom odnosu ili kojem drugom odnosu, koje ostvaruju utjecaj ili obavljaju druge poslove u pravnim osobama na koje se primjenjuju odredbe toga Zakona i posebnih zakona kojima se uređuje područje poštanskih usluga i regulacija tržišta željezničkih usluga, niti članovi njihovih uprava, nadzornih odbora, upravnih vijeća ili drugih odgovarajućih tijela upravljanja, te ne mogu biti vlasnici, dioničari ili imatelji udjela u pravnim osobama na koje se primjenjuju odredbe toga Zakona i posebnih zakona kojima se uređuje područje poštanskih usluga i regulacija tržišta željezničkih usluga, niti osobe koje obavljaju druge poslove zbog kojih bi moglo doći do sukoba interesa.

Člankom 11. stavkom 10. propisano je da se na pitanja sprječavanja sukoba interesa u obnašanju dužnosti člana Vijeća Agencije primjenjuje zakon kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Člankom 11. stavkom 11. propisano je da članovi Vijeća Agencije imaju pravo objavljivati stručne i znanstvene radove te sudjelovati u radu stručnih i znanstvenih skupova.

Člankom 11. stavkom 12. propisano je da su članovi Vijeća Agencije obvezni ponašati se na način kojim ne umanjuju osobni ugled ili ugled Agencije te ne dovode u pitanje samostalnost i neovisnost u obnašanju svoje dužnosti, niti samostalnost i neovisnost Agencije.

Člankom 11. stavkom 13. propisano je da su članovi Vijeća Agencije obvezni u obavljanju svojih poslova, utvrđenih istim Zakonom, posebnim zakonima kojima se uređuje područje poštanskih usluga i regulacija tržišta željezničkih usluga te Statutom Agencije, postupati savjesno, nepristrano, transparentno i u skladu s moralnim i etičkim načelima i pravilima struke.

- članovi Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije

Člankom 25. stavkom 1. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12. i 68/18.) propisano je da član Upravnog vijeća Agencije i članovi njegove uže obitelji ne mogu biti vlasnici, dioničari ili imatelji udjela u energetskim subjektima više od 0,5% temeljnoga dioničkog kapitala, članovi uprave ili nadzornih odbora ili bilo kojih drugih tijela u energetskim subjektima te im nije dopušteno imati materijalni interes u području energetske djelatnosti i nije im dopušteno obavljati druge poslove u energetskom subjektu na kojega se primjenjuju odredbe toga Zakona, zbog čega bi moglo doći do sukoba interesa.

Stavkom 2. propisano je da član Upravnog vijeća ne smije biti aktivni član političke stranke, obavljati poslove za energetske subjekte ili njihove podružnice te obavljati bilo koju drugu aktivnost koja bi mogla dovesti do sukoba interesa.

Stavkom 3. istoga propisano je da tijekom vremenskog razdoblja u trajanju od jedne godine nakon razrješenja s dužnosti člana Upravnog vijeća, takvoj osobi nije dozvoljeno zastupanje, pred Upravnim vijećem i Agencijom, energetskog subjekta koji se bavi energetskom djelatnošću koja se obavlja kao regulirana djelatnost i/ili kao pružanje javnih usluga ili drugog tijela koje je izravno ili neizravno kontrolirano od strane takvog energetskog subjekta.

Stavkom 4. propisano je da član Upravnog vijeća, za vrijeme dok obavlja svoju dužnost, ne smije pokretati pregovore ili sudjelovati u pregovorima, u svezi sa svojim zapošljavanjem ili obavljanjem savjetničkih poslova za energetski subjekt koji se bavi energetskom djelatnošću koja se obavlja kao regulirana djelatnost i/ili kao pružanje javnih usluga ili drugo tijelo koje je izravno ili neizravno kontrolirano od strane takvog energetskog subjekta.

Stavkom 5. istoga članka navedenog Zakona propisano je da energetski subjekt koji se bavi energetskom djelatnošću koja se obavlja kao regulirana djelatnost i/ili kao pružanje javnih usluga ili drugo tijelo koje je izravno ili neizravno kontrolirano od strane takvog energetskog subjekta ne smije pokretati pregovore, ili sudjelovati u pregovorima, u svezi sa zapošljavanjem ili korištenjem savjetničkih usluga članova Upravnog vijeća.

Prema stavku 6. istoga članka navedenog Zakona odredbe stavaka 1. do 5. toga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na predsjednika Upravnog vijeća.

Nadalje, člankom 28. stavkom 3. navedenog Zakona propisano je da stručni voditelji i radnici stručnih službi Hrvatske energetske regulatorne agencije ne smiju biti u sukobu interesa, što se utvrđuje u skladu s uvjetima propisanim Statutom Agencije.

- članovi Upravnog vijeća Hrvatske izvještajne novinske agencije

Člankom 11. stavkom 3. Zakona o Hrvatskoj izvještajnoj novinskoj agenciji („Narodne novine“, broj 96/01.) propisano je da član Upravnog vijeća ne može biti državni dužnosnik, osoba koja obnaša neku dužnost u tijelima političke stranke te osoba koja je u radnom odnosu ili obavlja bilo koje druge poslove u konkurentskim tvrtkama zbog kojih bi moglo doći do sukoba interesa.

- ravnatelj Hrvatskog audiovizualnog centra

Člankom 38. Zakona o audiovizualnim djelatnostima („Narodne novine“, broj 61/18. i 114/22.) propisano je da su ravnatelj Centra, ali i članovi Hrvatskog audiovizualnog vijeća koji nisu obveznici ZSSI-a, u sukobu interesa ako za vrijeme trajanja mandata oni i s njima povezane osobe na javni poziv Centra prijave projekt čiji su nositelji, autori i/ili koautori u smislu zakona kojim se uređuju autorska i srodna prava te ako sudjeluju u vlasničkoj i/ili upravljačkoj strukturi pravne osobe koja je prijavila projekt na javni poziv. Isto vrijedi i za umjetničke savjetnike i članove Upravnog odbora. Slično vrijedi i za članove Upravnog odbora, osim što kod njih u zakonske odredbe nisu uključene i njima povezane osobe, odnosno srodnici po krvi u uspravnoj liniji te braća i sestre, braćni ili izvanbraćni drug te životni partner ili neformalni životni partner

u smislu zakona kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istoga spola, posvojitelj, posvojenik, skrbnik te štićenik u smislu zakona kojim se uređuju obiteljski odnosi.

Ravnatelj Centra, članovi Upravnog odbora i članovi Vijeća dužni su prilikom imenovanja potpisati izjavu o sukobu interesa i povjerljivosti. Ravnatelj Centra i članovi Upravnog odbora te s njima povezane osobe ne mogu za vrijeme trajanja mandata sklopiti poslovni odnos s Centrom te ne smiju biti u vlasničkoj ili upravljačkoj strukturi takve pravne osobe. U slučaju nastupa sukoba interesa koji se tiče ravnatelja Centra ili članova Upravnog odbora, zakon je predvidio kao posljedicu nesklapanje ugovora s nositeljem projekta. Članovi Vijeća, u slučaju nastupa sukoba interesa, dužni su o tome odmah izvijestiti ravnatelja Centra i Vijeće te će biti izuzeti iz provjere, procjene, rasprave, glasovanja i odlučivanja o svim projektima koji su u tome roku i u toj kategoriji prijavljeni na javni poziv. U slučaju sukoba interesa umjetnički je savjetnik dužan izvijestiti ravnatelja Centra i Vijeće te će biti razriješen.

- ravnatelj i zamjenik ravnatelja Agencije za zaštitu osobnih podataka

Člankom 8. stavkom 2. Zakona o provedbi opće Uredbe o zaštiti podataka („Narodne novine“, broj 42/18.) propisano je da ravnatelj i zamjenik ravnatelja Agencije za zaštitu podataka kao nadzornog tijela u smislu odredbe članka 51. Opće uredbe o zaštiti podataka, uz ostale uvjete koje moraju ispuniti za imenovanje tijekom obnašanja dužnosti, podliježu propisima kojima se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika te propisima koji uređuju sprječavanje sukoba interesa.

- predsjednik i članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja

Člankom 28. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09., 80/13. i 41/21.) propisani su uvjeti za predsjednika i člana Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja te je stavkom 5. propisano da je jedan od uvjeta da isti ne mogu biti državni dužnosnici kao ni osobe koje obnašaju dužnost u tijelima političke stranke niti članovi uprava, nadzornih odbora te upravnih vijeća poduzetnika ili biti članovi bilo kojih drugih oblika interesnih udruživanja, koji bi mogli dovesti do sukoba interesa.

Nadalje, člankom 29. istoga Zakona propisano je da je jedan od razloga za razrješenje predsjednika ili člana Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja prije isteka mandata upravo postupanje suprotno članku 28. stavku 5. Zakona odnosno obnašanje jedne od pobrojanih dužnosti koji bi mogle dovesti do postojanja sukoba interesa. Isto tako, člankom 29. stavkom 5. Zakona propisano je da predsjednik i članovi Vijeća 12 mjeseci nakon prestanka svojeg mandata ne mogu obavljati poslove koji bi mogli dovesti do sukoba interesa u smislu općeg propisa kojim se uređuje područje sukoba interesa te internih akata Agencije.

Pitanje sukoba interesa u odnosu na radnike Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja propisana je člankom 33. Zakona u kojem je navedena zabrana radnicima da budu članovi uprava ili nadzornih odbora te upravnih vijeća poduzetnika, ili biti članovi bilo kojih drugih oblika interesnog udruživanja, koja bi mogla dovesti u sumnju njihovu nepristranost u vođenju postupaka koji su u nadležnosti Agencije. Jedina iznimka od navedenog propisana je stavkom 2.

istoga članka u kojem se navodi kako je radnicima Agencije dopušteno članstvo i sudjelovanje u znanstvenim udrugama, asocijacijama i projektima, pod uvjetom da isto ne utječe na nepristranost u vođenju postupaka.

- ravnatelji zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb

Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj 100/18., 125/19., 133/20., 147/20., 136/21., 119/22., 156/22., 33/23.) u članku 85.a sadrži odredbe koje se odnose na sukob interesa.

Članak 85.a u stavku 1. propisuje da ravnatelj zdravstvene ustanove kojoj je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb za vrijeme obnašanja dužnosti ima pravo na plaću te ostala materijalna i druga prava iz radnog odnosa u skladu s propisima kojima se uređuju navedena prava u sustavu zdravstva. Stavkom 2. istoga članka propisano je da se na prava i obveze ravnatelja zdravstvene ustanove, koja nisu utvrđena spomenutim zakonom, primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

- upravitelj zaklade

Člankom 26. stavkom 1. Zakona o zakladama („Narodne novine“, broj 106/18., 98/19. i 151/22.) propisano je da su tijela zaklade upravni odbor i upravitelj, ako nije drukčije uređeno aktom o osnivanju, pri čemu članovi upravnog odbora nisu obveznici ZSSI-a.

Člankom 29. stavkom 1. tog Zakona propisano je da član upravnog odbora ili drugog tijela zaklade ne smije odlučivati o pitanjima u kojima on ili s njim povezane osobe imaju imovinski interes. Člankom 29. stavkom 2. toga Zakona propisano je da se pod povezanim osobama, u smislu toga Zakona, smatraju osobe koje su bračni ili izvanbračni drug, životni partner, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre, skrbnik, partner-skrbnik djeteta te posvojitelj odnosno posvojenik te ostale fizičke i pravne osobe koje se prema drugim osnovama i okolnostima opravdano mogu smatrati interesno povezanim s članom upravnog odbora ili drugog tijela zaklade, osim kad se odlučuje o pitanjima ostvarivanja općekorisne ili dobrotvorne svrhe.

- upravitelj Hrvatske zaklade za znanost

Članak 5. Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost („Narodne novine“, broj 57/22.) sadrži odredbe o sukobu interesa članova tijela Zaklade, što obuhvaća Upravni odbor Zaklade, čiji članovi nisu obveznici ZSSI-a, upravitelja Zaklade, koji je obveznik tog Zakona, i Povjerenstvo za prigovore. Tako je člankom 5. stavkom 3. istog Zakona propisano da se rad Zaklade temelji na kompetitivnom sustavu financiranja znanstvenih istraživanja, a s ciljem poticanja znanstvene izvrsnosti, međunarodnim mjerilima kvalitete u istraživanjima, transparentnosti i jednakosti, sprječavanju sukoba interesa, najvišim etičkim standardima i osiguravanju akademskih sloboda.

Člankom 7. stavkom 5. propisano je da su članovi zakladnih tijela dužni prijaviti svako postojanje sukoba interesa u odnosu na projekte koji sudjeluju u natječajnom postupku, sukladno općem aktu o sprječavanju sukoba interesa koji donosi Upravni odbor Zaklade.

Člankom 9. stavkom 2. propisano je da će Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske ili Upravnog odbora Zaklade razriješiti člana Upravnog odbora Zaklade i prije proteka vremena na koje je imenovan na njegov osobni zahtjev ili ako član Upravnog odbora Zaklade ne obavlja savjesno svoje dužnosti, ne postupa u skladu s ovim Zakonom i općim aktima Zaklade te ako se utvrdi da ima osobne ili poslovne interese koji su suprotni interesima Zaklade.

Člankom 10. stavkom 3. propisano je da se na odluke iz stavka 1. podstavka 8. toga članka može izjaviti prigovor Povjerenstvu za prigovore zbog sukoba interesa ili administrativnih, odnosno postupovnih pogrešaka propisanih općim aktom o postupku dodjele sredstava u roku od osam dana od dana dostave odluke.

Člankom 11. stavkom 5. propisano je da će Upravni odbor Zaklade razriješiti upravitelja Zaklade ako on ne obavlja svoju dužnost sukladno ugovoru o radu, tom Zakonu i aktima Zaklade, ako ne sudjeluje u radu na sjednicama ili na drugi način ne ispunjava svoje obveze, ako utvrdi da ima osobne ili poslovne interese koji su suprotni interesima Zaklade, ako svojim ponašanjem i istupima narušava ugled Zaklade te ako upravitelj Zaklade osobno zatraži razrješenje.

Člankom 12. stavkom 1. propisano je da je Povjerenstvo za prigovore stručno tijelo Zaklade koje razmatra prigovore zbog sukoba interesa ili administrativnih, odnosno postupovnih pogrešaka na odluke Upravnog odbora Zaklade o financiranju znanstvenih projekata.

- upravitelj zaklade „Kultura nova“

Člankom 10. stavkom 1. Zakona o zakladi „Kultura nova“ („Narodne novine“, broj 90/11.) propisano je da upravitelj Zaklade može biti razriješen dužnosti i prije isteka mandata ako svoje dužnosti ne obavlja savjesno, u skladu sa Zakonom, Statutom i drugim općim aktima Zaklade, ako ne sudjeluje u pripremama i održavanju sjednica Upravnog odbora, ako se utvrdi da ima osobne ili poslovne interese koji su suprotni interesima Zaklade, ako ponašanjem i istupima narušava ugled Zaklade, ili ne ispunjava koji od uvjeta iz zakona kojim se uređuje djelovanje zaklada.

U odnosu na članove Upravnog odbora ili drugog tijela ove zaklade člankom 12., koji nisu obveznici ZSSI-a, propisano je da ne mogu glasovati niti odlučivati o pitanjima u kojima oni, njihov bračni drug, njihov usvojitelj ili usvojenik, njihov srodnik po krvi u pravoj liniji ili u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja, te njihov srodnik po tazbini do drugog stupnja, ima imovinski interes, kao ni o pitanjima koja se odnose na pravnu osobu čiji je on član, u kojoj je zaposlen, u čijem upravljanju sudjeluje, ili u kojoj ima imovinski interes.

- upravitelj Zaklade hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

Člankom 7. Zakona o Zakladi hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji („Narodne novine“, broj 79/06. i 99/18.) propisano je da će se način rada Upravnog odbora, upravitelja Zaklade i njegovog zamjenika pobliže urediti Poslovníkom o radu kojim će se regulirati način sazivanja sjednica, način glasovanja, način donošenja odluka i drugih općih i pojedinačnih akata, izuzeće u glasovanju u slučaju sukoba interesa, kao i druge činjenice bitne za način rada tijela Zaklade.

Člankom 8. propisano je da će Vlada Republike Hrvatske razriješiti predsjednika, zamjenika predsjednika i člana Upravnog odbora, koji nisu obveznici ZSSI-a, ako svoju dužnost ne obavlja savjesno, u skladu sa Zakonom i drugim općim aktima Zaklade, ako nesudjelovanjem u radu na sjednicama ili na drugi način ne ispunjava svoje obveze, ako se utvrdi da ima osobne ili poslovne interese koji su suprotni interesima Zaklade, ili ne ispunjava koji od uvjeta iz članka 21. stavka 1. Zakona o zakladama i fondacijama.

- upravitelj Zaklade „Hrvatska za djecu“

Člankom 12. stavkom 1. Zakon o zakladi „Hrvatska za djecu („Narodne novine“, broj 82/15. i 80/22.) propisano je da upravitelj Zaklade može biti razriješen i prije isteka mandata ako svoje dužnosti ne obavlja savjesno, u skladu sa zakonom i drugim općim aktima Zaklade, ako ne sudjeluje u pripremama i održavanju sjednica Upravnog odbora Zaklade, ako se utvrdi da ima osobne ili poslovne interese koji su suprotni interesima Zaklade, ako na drugi način ne ispunjava svoje obveze ili ne ispunjava jedan ili više uvjeta iz članka 21. stavka 1. Zakona o zakladama i fondacijama („Narodne novine“, broj 36/95. i 64/01.).

Člankom 6. stavkom 4. propisano je da će Vlada Republike Hrvatske razriješiti dužnosti člana Upravnog odbora Zaklade, koji nisu obveznici ZSSI-a, na prijedlog najmanje četiri člana Upravnog odbora Zaklade ako ne sudjeluje u radu Upravnog odbora Zaklade ili na drugi način ne ispunjava svoje obveze, ili se utvrdi da ima osobne ili poslovne interese koji su suprotni interesima Zaklade, ili ne ispunjava neki od uvjeta iz članka 21. stavka 1. Zakona o zakladama i fondacijama.

- rukovodeći državni službenici koje imenuje Vlada Republike Hrvatske temeljem provedenog javnog natječaja

Članak 32. Zakona o državnim službenicima („Narodne novine“, broj 92/05., 140/05., 142/06., 77/07., 107/07., 27/08., 34/11., 49/11., 150/11., 34/12., 49/12., 37/13., 38/13., 1/15., 138/15, 61/17., 70/19., 98/19. i 141/22.) sadrži odredbe o sukobu interesa s obzirom da je državnom službeniku zabranjeno otvaranje obrta ili osnivanje trgovačkog društva ili druge pravne osobe u području djelatnosti na kojem je zaposlen kao državni službenik, odnosno u području djelatnosti koje je povezano sa poslovima iz djelokruga tijela u kojem je zaposlen.

Člankom 33. stavkom 1. Zakona propisano je da državni službenik može izvan redovitoga radnog vremena, po prethodno pribavljenom odobrenju čelnika državnog tijela, obavljati poslove ili pružati usluge pravnoj ili fizičkoj osobi, samo ako nad tim djelatnostima, odnosno nad radom te fizičke ili pravne osobe, državno tijelo u kojemu je u službi ne obavlja nadzor ili ako takav rad nije zabranjen posebnim zakonom, te ne predstavlja sukob interesa ili prepreku za uredno obavljanje redovitih zadataka niti šteti ugledu državne službe. Odobrenje iz stavka 1. ovoga članka nije potrebno za objavljivanje stručnih članaka i drugih autorskih publikacija, odnosno obavljanje poslova povremenog predavača na stručnim seminarima i savjetovanjima te o zahtjevu državnog službenika za davanje odobrenja iz stavka 1. ovoga članka čelnik državnog tijela odlučuje rješenjem.

Člankom 33. Zakona propisano je da je državni službenik dužan pisanim putem obavijestiti nadređenog državnog službenika o financijskom ili drugom interesu koji on, njegov bračni ili izvanbračni drug, dijete ili roditelj može imati u odlukama tijela u kojem radi, dok je stavkom 2. propisano da je državni službenik dužan na isti način obavijestiti nadređenog službenika o fizičkim i pravnim osobama s kojima je bio u poslovnom odnosu u razdoblju od dvije godine prije prijma u državnu službu, a prema kojima tijelo u kojem radi obavlja upravne poslove, a stavkom 3. da je dužan na isti način obavijestiti nadređenog službenika o vlasništvu dionica i obveznica ili financijskim i drugim interesima u trgovačkim društvima prema kojima tijelo u kojem radi obavlja upravne poslove, a što bi moglo predstavljati uzrok sukobu interesa.

Stavkom 4. je propisano da državni službenik na isti način obavještava nadređenog službenika obavlja li njegov bračni ili izvanbračni drug, dijete ili roditelj najviše dužnosti u političkoj stranci, strukovnom udruženju, trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi koja je u poslovnom odnosu sa tijelom u kojem državni službenik preuzima dužnost ili ono nad njima obavlja nadzor.

Stavkom 5. propisano je da će nadređeni službenik ispitati okolnosti navedene u pisanoj obavijesti iz stavka 1. – 4. toga članka i o tome obavijestiti čelnika državnog tijela. Ako te okolnosti dovode ili mogu dovesti do sukoba interesa, čelnik tijela donijet će odluku o izuzimanju državnog službenika od rada na određenim poslovima.

Stavkom 6. propisano je da se podaci o mogućem sukobu interesa te odluka čelnika državnog tijela o izuzimanju državnog službenika od rada na određenim poslovima zbog mogućeg sukoba interesa unose u osobni očevidnik državnog službenika.

Prema odredbi članka 35. Zakona državni službenik ne smije biti član upravnog ili nadzornog tijela trgovačkog društva, ako nad njim tijelo u kojem je zaposlen obavlja nadzor, niti u okviru obavljanja službenih dužnosti ne smije provoditi nadzor nad trgovačkim društvom ili drugom pravnom osobom u čijem radu sudjeluje. Sukladno članku 36. Zakona državni službenik za vrijeme radnog vremena ne smije poticati ostale državne službenike da se uključe u rad političke stranke.

Člankom 37. Zakona propisano je da državni službenik ne smije donositi odluke, odnosno sudjelovati u donošenju odluka koje utječu na financijski ili drugi interes njegovoga bračnog ili izvanbračnog druga, djeteta ili roditelja, fizičkih, odnosno pravnih osoba s kojima ostvaruje ili je ostvarivao službene ili poslovne kontakte u posljednje dvije godine, fizičkih, odnosno pravnih osoba koje su u posljednjih pet godina financirale njegovu izbornu kampanju, trgovačkog društva, ustanove ili druge pravne osobe u kojoj se državni službenik namjerava zaposliti, udruženja ili pravne osobe u kojoj je na mjestu upravitelja ili člana upravnog odbora, fizičke ili pravne osobe čiji je predstavnik, zakonski zastupnik ili stečajni upravitelj ili fizičke ili pravne osobe s kojima je državni službenik, njegov bračni drug, dijete ili roditelj u sporu ili je njihov dužnik.

Zaključne napomene:

Cilj ovoga prikaza je sabiranje odredbi o sukobu interesa sadržanih u važećem hrvatskom zakonodavstvu te omogućavanje njihove preglednosti i dostupnosti u jednom dokumentu.

Vjerujemo da će njegovom objavom obveznici lakše steći cjeloviti uvid u složenu tematiku sukoba interesa te se na jednostavniji način upoznati sa zakonskim odredbama koje s tog aspekta uređuju obnašanje njihove dužnosti, kao i obnašanje drugih dužnosti, te da bi mogao poslužiti za usklađivanje pojedinih normativnih rješenja, kako bi opseg propisanih zabrana i ograničenja bio na istovjetan način reguliran u pogledu obveznika kod kojih su utvrđeni isti ili slični rizici privatnih interesa.

Dostaviti:

1. Javna objava na mrežnoj stranici Povjerenstva
2. Pismohrana